



NIEUWSBRIEF

Coördinatie Regeling Waddenzee

In dit nummer

Terugkoppeling BWO december 2016	1
Nieuwe structuur CRW: Meer slagvaardigheid en betrokkenheid	2
Het nieuwe IBP-W: wat is anders?	2
Hoe houd je informatie over opstap- en aanlandingsplaatsen actueel?	3
Multidisciplinaire SAR-oefening	3
Den Helder	
CRW-themabijeenkomst	4
Vakbekwaamheid in Drachten	
Varia	4

Deze nieuwsbrief geeft achtergrondinformatie over de CRW, het Incidentbestrijdingsplan Waddenzee (IBP-W) en de toepassing daarvan in de praktijk.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de CRW.

Redactie: Kees van der Mark, Ron Veenstra

Met bijdragen van: Jeroen Lemmen, Hans Spiegelaar

Fotografie: Kees van der Mark, KNRM Den Helder

Vormgeving: Klaas Pot, Sagittarius Graphic Design

Druk: SMG Groep

Voor meer informatie over de CRW en bijdragen voor deze nieuwsbrief kunt u contact opnemen met Ron Veenstra (secretaris CRW) via:
T: 088 - 229 99 53
E: r.veenstra@vrfryslan.nl

CRW op het web:
www.vrfryslan.nl/crw

Terugkoppeling Bestuurlijk Waddenzee Overleg december 2016

Het Bestuurlijk Waddenzee Overleg (BWO) heeft op 7 december onder meer gesproken over de inzet van bergers op de Waddenzee, de Wadloopverordening en het CRW-jaarprogramma 2017.

Nieuwe deelnemers aan het overleg waren Mieke Attema, directeur Netwerk Management Rijkswaterstaat en Ronald Blok, directeur Kustwacht. Beiden zijn vorig jaar in hun huidige functie begonnen.

Optreden KNRM en bergers

Op de Waddenzee staan de KNRM en commerciële dienstverleners klaar om hulp te bieden. Voor een dekkende hulpverlening is 24/7-inzetbaarheid noodzakelijk. De hulp door de KNRM is kosteloos, voor de bijstand door bergers moet worden betaald. In een aantal gevallen is sprake geweest van conflicten tussen bergers en de KNRM. In de vaste kamercommissie Scheepvaart wordt deze kwestie besproken. Het BWO stelt dat – omwille van de uniformiteit in afstemming met de partners in het IJsselmeergebied (SAMIJ) – het algemene belang moet worden bewaakt. Dit vraagt om uniforme kaders waarbinnen concrete zaken kunnen worden geëvalueerd. De genoemde Tweede Kamercommissie is inmiddels vanuit CRW en SAMIJ geïnformeerd over dit gezamenlijke standpunt.

Ontwikkelingen Wadloopverordening

Op dit moment is de Provincie Fryslân verantwoordelijk voor de Wadloopverordening. Deze verordening regelde de natuur- en veiligheidsvoorwaarden bij het wadlopen. Sinds de komst van de Natuurbeschermingswet wordt alles wat met de natuur en ‘verstoring’ op de Waddenzee te maken heeft, daarin geregeld. Daarmee verliest de wadloopverordening een deel van haar functie en resteert het thema veiligheid. Dat is onderdeel van de opleiding van wadloopgidsen. De verantwoordelijk voor veiligheid ligt bij de burgemeesters. Omdat Provincie Fryslân het voornemen heeft deze taak over te dragen aan de gemeenten, heeft ze opdracht gegeven voor een onderzoek naar hoe dit te initiëren. Het BWO wil eerst weten wat vanuit natuuroogpunt

al dan niet acceptabel is. Pas daarna kan het vervolg richting gemeenten plaatsvinden. De vertegenwoordiger van de provincie heeft toegezegd dat dit wordt uitgezocht en laten weten dat de provincie dit dossier op een zorgvuldige wijze wil overdragen aan de gemeenten.

Netcentrisch werken

De directeur Kustwacht heeft gemeld dat de Kustwacht samenwerkt met zestien ‘kustveiligheidsregio’s’. Alle veiligheidsregio’s werken netcentrisch en het Kustwachtcentrum wil daarop aansluiten. De Kustwacht heeft Veiligheidsregio Fryslân gevraagd dit traject gezamenlijk aan te gaan.

Voortgang VBVK en ES

Rijkswaterstaat rapporteerde de voortgang van het programma Veiligheid bieden, veiligheid krijgen (VBVK) en het Ecologisch Spoorboekje (ES). Deze onderwerpen komen ook terug in het CRW-Jaarplan 2017. Op dit moment werkt Rijkswaterstaat aan aangepaste inzetplannen per eiland.

Jaarprogramma 2017

Het BWO heeft verder het CRW-jaarprogramma 2017 vastgesteld. In het programma, dat is opgesteld door de CRW-werk- en themagroepen, zijn de activiteiten voor 2017 benoemd. De werkgroep Vakbekwaamheid werkt aan een e-learning-module om de kennis van het IBP Waddenzee te vergroten. Ook worden twee themabijeenkomsten georganiseerd en er vinden twee meldkamerbijeenkomsten plaats. De werkgroep Risico’s, Planvorming en Procedures zorgt voor actualisering van het dekkingsplan voor de Waddenzee. Verder krijgt het opstellen van het risicoprofiel Waddenzee een vervolg en wordt het gebruik van de LMG- en RMG-kanalen verankerd. De themagroep Opstappen – bestaande uit vertegenwoordigers van de brandweer, politie, KNRM en ambulancediensten – zal in 2017 een uniforme opstapregeling produceren. Tot slot zijn in het jaarprogramma ook de activiteiten van het CRW-secretariaat omschreven en is de begroting voor 2017 opgenomen.

Ron Veenstra, secretaris CRW

Nieuwe structuur CRW: Meer slagvaardigheid en betrokkenheid

Eind 2015 is de structuur van de CRW aangepast. Het Operationeel Waddenzee Overleg (OWO) en het overleg Opleiden, Trainen en Oefenen (OTO) maakten plaats voor het Tactisch Waddenzee Overleg (TWO) en werk- en themagroepen. Waarom gebeurde dat? En wat zijn de eerste ervaringen en resultaten?

“Het OWO en OTO waren vrij brede overlegorganen waarin niet alleen verschillende organisaties, maar ook verschillende rollen waren vertegenwoordigd. De lagen liepen als het ware door elkaar heen”, vertelt Saskia van den Broek, hoofd van de afdeling Crisisbeheersing van Veiligheidsregio Fryslân en voorzitter van het TWO. “We hebben ervoor gekozen de overlegstructuur te wijzigen om een duidelijker onderscheid te creëren tussen het strategische, tactische en operationele niveau. Net als voorheen opereert het Bestuurlijk Waddenzee Overleg [BWO] op strategisch niveau. Daaronder heb je nu het TWO, waarin betrokken partijen op tactisch niveau overleggen. En op operationeel niveau werken we met een aantal kleine, slagvaardige werk- en themagroepen, die onder het TWO vallen.”

Betrokkenheid

Saskia: “Voor alle betrokkenen geldt dat het werk voor de CRW een neventaak is. Daardoor was de urgentie in het verleden niet altijd even hoog. Nu is het TWO verantwoordelijk voor de voortgang van de producten van de werk- en themagroepen, omdat ieder TWO-lid een van deze groepen onder zijn of haar hoede heeft. De leden van de werkgroepen hebben er zelf voor gekozen daarin zitting te nemen. Dat heeft een positief effect op de betrokkenheid. Bij de werkgroep Vakbekwaamheid, die eind 2015 als eerste uit de startblokken ging, voel je bijvoorbeeld echt de energie in de groep. Voor mijn gevoel geeft de nieuwe structuur de CRW meer elan.”

Permanent of tijdelijk

De werkgroepen hebben een permanent karakter. Daarvan zijn er twee: het vroegere OTO is omgevormd tot werkgroep Vakbekwaamheid, de andere werkgroep houdt zich bezig met Risico's, Planvorming en Procedures. De themagroepen zijn tijdelijk en worden gekozen op basis van actuele vraagstukken. Is het gevraagde product opgeleverd, dan wordt de themagroep weer opgeheven. Elk TWO-lid kan

een verzoek voor een nieuwe themagroep indienen. Op dit moment zijn er twee themagroepen: Meldkamers en Opstappen.

Themabijeenkomsten

Berry Bruinenberg, expert crisisbeheersing bij Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, is voorzitter van de CRW-werkgroep Vakbekwaamheid: “Momenteel bereiden we twee themabijeenkomsten voor die we dit jaar organiseren in Den Helder en de Eemshaven. Vorig jaar waren er al soortgelijke bijeenkomsten op Terschelling en in Drachten [zie de verslagen in de vorige en deze nieuwsbrief – red.]. Doelgroepen voor de themabijeenkomsten zijn onder meer operationele crisisfunctionarissen van veiligheidsregio's, Kustwachtcentrum, KNRM en Rijkswaterstaat en andere partijen die tijdens een incident op de Waddenzee met elkaar samenwerken. Daarnaast werkt onze werkgroep aan een e-learning-module gebaseerd op de afspraken uit het IBP-Waddenzee. Dit doen we samen met een externe partij.”

Dekkingsplan

Afgelopen jaar ging ook de werkgroep Risico's, Planvorming en Procedures (RPP) van start. “Wij werken op dit moment aan het actualiseren van het dekkingsplan voor de Waddenzee”, aldus Sophia Dingenouts-Koops, senior adviseur crisismanagement bij Rijkswaterstaat Noord-Nederland en voorzitter van deze werkgroep. “In dat plan wordt bekeken of er voldoende middelen – lees: schepen – beschikbaar zijn voor de benodigde inzet per scenario uit het IPB-Waddenzee. Het nieuwe dekkingsplan is in concept gereed en wordt halverwege dit jaar aan TWO en BWO aangeboden, inclusief conclusies en aanbevelingen. De werkgroep bekijkt ook in hoeverre het dekkingsplan daadwerkelijk als operationeel instrument kan worden ingezet. Daarnaast beoordelen we regelmatig of er nieuwe risico's, ontwikkelingen of bijzondere incidenten zijn die vragen om planvorming en/of nieuwe procedures. Ook willen we nagaan of de planvorming voldoende is geïmplementeerd.”

In toekomstige CRW-nieuwsbrieven gaan we uitgebreider in op de activiteiten van de werk- en themagroepen.

Het nieuwe IBP-W: wat is anders?

De drie bij de CRW betrokken veiligheidsregio's – Groningen, Fryslân en Noord-Holland Noord – hebben het geactualiseerde Incidentbestrijdingsplan Waddenzee (IBP-W) vastgesteld. Het uitgangspunt voor dit geactualiseerde plan was het in 2015 met IFV geactualiseerde ‘Handboek incidentbestrijding op het water’.

In dit nieuwe plan zijn de meest relevante uitgangspunten en wijzigingen:

- Het plan is toegankelijker door onderdelen te schrappen die elders al zijn vastgelegd (GRIP-regeling en basisvertrekpunten staan in het genoemde handboek).
- Het plan is uniform met bestaande watergerelateerde Incidentbestrijdingsplannen voor IJsselmeer, Noordzee, hoofdvaarwegen et cetera.
- Alleen specifieke Waddenzee-informatie

staat nu in het IBP-W.

- Het plan is door de geactualiseerde scenariokaarten, onder meer voor de diverse veerboten en voor aanvaring met losgeslagen lading en objecten, meer operationeel bruikbaar in METHANE-format.
- De verbindingen tussen land en water, incidentlocatie – On-Scene Coördinator – Kustwacht – Meldkamer/CoPI, en het gebruik van de C2000 LMG- en xx RMG-groepen zijn verder verduidelijkt.
- Alle opstap- en aanlandingskaarten zijn geactualiseerd en worden dankzij Rijkswaterstaat permanent actueel gehouden (zie ook pagina 3).

Het IBP-W en informatie over de opstap- en aanlandingsplaatsen zijn te vinden op www.vrfryslan.nl/crw.



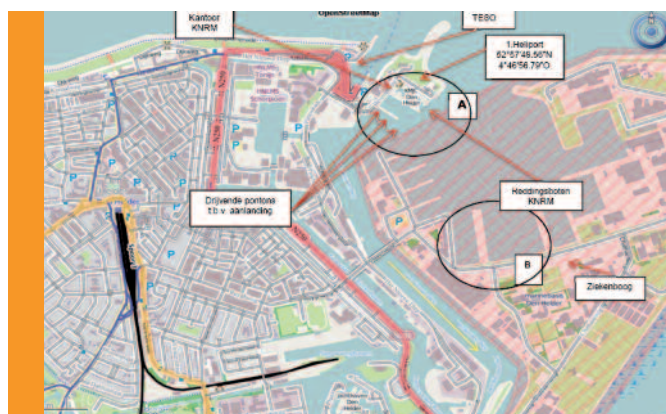
Hoe houd je informatie over opstap- en aanlandingsplaatsen actueel?

In het kader van het nieuwe Incidentbestrijdingsplan Waddenzee (IBP-W) zijn de kaarten met opstap- en aanlandingsplaatsen rond de Waddenzee en de bijbehorende informatie in 2015 geactualiseerd. Maar ook tussentijdse veranderingen worden verwerkt. Abel Spanninga, inspecteur/medewerker Toezicht bij Rijkswaterstaat Noord-Nederland en projectleider Luchtsurveillance regio Noord-Nederland, vertelt hoe dat in zijn werk gaat.

“We vliegen zo’n dertig keer per jaar over de regio Noord-Nederland. We doen dat voor toezicht en handhaving met betrekking tot waterkwaliteit en het beheer van objecten van Rijkswaterstaat. Die vluchten gaan over de Waddenzee, de eilanden, maar ook over de vaste wal, onder meer langs de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl. We vliegen vanuit Lelystad en soms Oostwold met een EC120-helikopter van de firma Heli Holland, die behalve voor geplande vluchten ook op afroep beschikbaar is, bijvoorbeeld bij calamiteiten op de Waddenzee.”

Direct checken

“Het grote voordeel van luchtsurveillance is dat je van boven veel sneller veranderingen ziet dan vanaf de grond. Aangezien we toch in het gebied vliegen, is het voor onze drie luchtwaarnemers relatief eenvoudig om ook de veranderingen bij opstapplaatsen en (nood)landingplaatsen rond de Waddenzee waar te nemen en door te geven. De helikopterpiloot zit tijdens de surveillancesvluchten naast ons, waardoor we direct bij hem kunnen checken of een eventuele noodlandingplek wel of niet geschikt is om er te landen.”



Een onlangs door Abel Spanninga geactualiseerde kaart van het havengebied van Den Helder.

Actueel houden

“Als er iets is veranderd, verwerk ik dat in overleg met CRW-secretaris Ron Veenstra en waar nodig met havenmeesters in een geactualiseerde versie van het betreffende document, dat vervolgens op de CRW-website wordt geplaatst. Recentelijk gebeurde dat bijvoorbeeld met de kaarten van Harlingen en Den Helder, maar ook in de Eemshaven verandert momenteel veel. Zo proberen we de aangeboden informatie zo actueel mogelijk te houden.”

Multidisciplinaire SAR-oefening Den Helder



De SAR-oefening in volle gang.

Op initiatief van KNRM-station Den Helder werd in de avonden van maandag 14 november een multidisciplinaire Search and Rescue (SAR)-oefening gehouden op het Marsdiep bij Den Helder.

Nast KNRM-vrijwilligers van de stations Callantsoog, Den Helder en Oudeschild deden ook brandweer- en ambulancemedewerkers uit Den Helder, een duikteam van Northsea Divers en het Reddingmuseum (met enkele schepen) mee. Het Kustwachtcentrum en de Verkeerscentrale Den Helder zorgden voor melding en alarmering. De oefening werd door betrokkenen positief beoordeeld, in lijn met het IBP Waddenzee en de basisprincipes van de CRW.



CRW-themabijeenkomst Vakbekwaamheid in Drachten

Medewerkers van organisaties die betrokken zijn bij de incidentbestrijding op de Waddenzee kwamen op 8 november naar Drachten voor de tweede van vier themabijeenkomsten die de werkgroep Vakbekwaamheid in 2016/ 2017 organiseert. Ditmaal stonden melding en alarmering en informatiemanagement centraal.

Marco Janssen (Brandweer Fryslân) heette de deelnemers namens Meldkamer Noord-Nederland (MKNN) welkom, waarna een introductie volgde door Rob van Meer van MKNN en waterfunctionaris Hans Spiegelaar. In het spel '1 tegen 100' testten Harry Broersma (Veiligheidsregio Fryslân) en Sophia Dingenouts (Rijkswaterstaat) de parate kennis van het

IBP-W bij de aanwezigen. Jeroen Lemmen (Defensie) kwam als winnaar uit de bus.

De ochtend werd verder gevuld met presentaties over onder meer MKNN en Kustwacht in de plenaire zaal van de meldkamer. Rond het middaguur verplaatsten de zestig deelnemers – het maximaal mogelijke aantal in verband met de beschikbare ruimtes – zich naar het naastgelegen gebouw van Kijlstra/Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Fryslân. Daar landde rond die tijd de Dauphin van NHV, die voor de Kustwacht wordt ingezet als Search and Rescue (SAR)-helikopter. De helikopterbemanning nam uitgebreid de tijd om hun SAR-taak toe te lichten en de uitrusting aan boord te tonen.

Na de lunch was het tijd voor de 'carrousel', waarbij de deelnemers in groepen langs vier 'stations' gingen voor interactieve workshops: Verkeersposten (verzorgd door Sophia Dingenouts), Meldkamer (Johan Bron en Saskia Hiemstra, beiden MKNN), Kustwachtcentrum (Ron Corstanje, Kustwachtcentrum) en Commando Plaats Incident/CoPI (Harry Broersma, Ron Veenstra en Hans Spiegelaar, allen Veiligheidsregio Fryslân). Voor die laatste was ook de nieuwe Mobile Command Unit (MCU) van de Friese veiligheidsregio bij Kijlstra geparkeerd.

De leerzame dag werd afgesloten door Wim Kleinhuis, directeur van Veiligheidsregio Fryslân.



Plenaire presentaties bij MKNN



Waterfunctionaris en gastheer MKNN



Workshop Station Kustwachtcentrum



Workshop Station CoPI



Toelichting bij de SAR-helikopter



Workshop Station Verkeersposten

Varia

CRW-themabijeenkomsten

De werkgroep Vakbekwaamheid organiseert ook in 2017 twee themadagen. De eerste daarvan is gepland op 28 februari in Den Helder. Thema's tijdens deze dag – die samen met het Kustwachtcentrum is opgezet – zijn alarmering, communicatie, leiding en coördinatie. De tweede dag wordt met Groningen Seaports georganiseerd, naar verwachting in de tweede helft van 2017 in de Eemshaven.

Overleggen BWO en TWO

Ook in 2017 staat een aantal overlegmomenten gepland voor het Bestuurlijk Waddenzee Overleg (BWO) en het Tactisch Waddenzee Overleg (TWO). Het BWO komt bijeen op 17 mei en op 13 december. Het eerste overleg van het TWO in 2017, op 19 januari, vond geen doorgang. De overige overlegmomenten van het TWO staan gepland voor 10 april, 5 september en 16 november.

Opleidingsdag meldkamermedewerkers

De eerstvolgende opleidingsdag voor meldkamermedewerkers vindt plaats op 16 mei 2017 bij de Meldkamer Noord-Nederland in Drachten.

Havenmeesteroverleg

In 2017 staan ook weer twee overleggen voor havenmeester gepland, op 16 maart en 9 oktober.